MMM/HSO/Liisa Saarenmaa

Suuri valiokunta 25.5.2016 klo 13.00-13.55

Kiertotalouspaketti E 88 ja jätedirektiivi u 27/Biotalouskytkennät

1. **Biotalousstrategia Euroopalle**
   - Komission tiedonanto 13.2.2012 ” Innovointistrategia kestävää kasvua varten: biotalousstrategia Euroopalle”
     - Vastuu: DG R&I
     - Biotalous nähdään Eurooppa 2020 -strategiassa älykkään vihreän kasvun mahdollistajana, jonka avulla luodaan uusia työpaikkoja, vähennetään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja parannetaan alkutuotannon ja prosessiteollisuuden taloudellista ja ekologista kestävyyttä.
     - Biotalousstrategian tavoitteena on innovatiivisempi, resurssitehokkaampi ja kilpailukykyisempi yhteiskunta, jossa elintarvikkeiden saatavuus, uusiutuvien luonnonvarojen käyttö ja ympäristönsuojelu on turvattu.
     - Strategia painottaa, että EU:n tutkimus- ja innovaatiotoiminta ja biotaloutta tukevat politiikat on sovitettava yhteen.
     - Maapallon väkiluvun odotetaan kasvavan 9 miljardiin vuoteen 2050 mennessä, minkä seurauksena elintarvikkeiden kysyntä kasvaa 70 prosenttia.
     - EU:n on tuotettava enemmän vähemmästä ja kehitettävä kestävää maataloutta, kalastusta ja vesiviljelyä.
     - Biotalousstrategian tavoitteena on lisätä tietopohjaa ja edistää innovaatioita, jotta tuotantoa voidaan lisätä mutta samalla varmistaa luonnonvarojen kestävä käyttö ja rajoittaa ympäristöön kohdistuvia paineita.
     - Nykyisin Euroopan talous perustuu suurelta osin fossiilisiin luonnonvaroihin.
     - 2050 tavoitteena on vähähiilinen yhteiskunta, johon päästään biotalouden ja kiertotalouden avulla.

2. **Komission kiertotalouspaketti**
   - Komissio antoi 2.12.2015 kiertotalouspaketin.
     - Vastuu: DG GROW, DG ENVI
     - Komission tavoitteena on edistää biopohjaisten resurssien tehokasta käyttöä toimenpiteillä, joihin sisältyy esim. biomassan kaskaadikäytön ohjeet (guidance), parhaiden toimintatapojen jakaminen ja innovaatiotoiminnan vahvistaminen.
     - Komissio korostaa kiertotalouden merkitystä bioenergian kestävyyden turvaamisessa energiaunionissa.
     - Komissio sisällyttää jätteitä koskevien direktiivien muutosehdotuksiin puupakkausten kierrätystavoitteen sekä säännöksen, jolla varmistetaan biojätteen erilliskeräys.

3. **Biotalousstrategian päivitys**

- Komissio tarkastelee vuonna 2012 antamansa biotalousstrategian vaikutusta kiertotalouteen ja valmistelee sen päivittämistä.
- Komissio asettaa 2016 uuden biotalouspaneelin, joka osallistuu päivitykseen.
- Strategian päivitykseen liittyviä taustapapereita
    - *the 4th Foresight "Sustainable Agriculture, Forestry and Fisheries in the Bioeconomy - A Challenge for Europe"*
        - Toimeksiantaja: DG R&I/SCAR (Standing Committee of Agricultural Research)
        - Valmistui 2015
        - Pitkän tähtäimen tarkastelu ulottuu vuoteen 2050
        - Tarkastellaan akseleilla: ruoka, rehu ja kuidut; materiaalit ja kemikaalit; energia liikennepolttoaineet
        - Löydöksiä:
            - Nykyiset resurssit eivät riitä, kun maapallon väestö kasvaa
            - Biomassojen tuotantoa voidaan tehostaa vähentämällä jätteiden syntyä ja edistämällä niiden hyötykäyttöä.
            - Ruokajärjestelmä edellyttää uusia investointeja, joilla biomassojen tuotantoa ja saatavuutta lisätään.
            - Myös materiaali- ja energiatuotanto vaativat suuria määriä biomassoja, minkä johdosta tarvitaan hallintajärjestelmiä kestävyyden turvaamiseksi.
            - Ruuantuotannon turvaaminen on ykkösprioriteetti 2050 vuoteen ulottuvassa tarkastelussa.
    - *European Bioeconomy Manifesto*
        - Hollannin pj-kaudella valmisteltu julkilausuma, jossa sidosryhmät vahvasti mukana:
            - Biotalouden avulla luodaan kestävää kasvua ja uusia työpaikkoja.
            - Maaseutualueiden merkitys biotaloudelle on suuri.
            - Materiaalitehokkuus, tuottavuuden lisäys ja jätteiden hyötykäyttö sekä kulutustottumusten muutos auttavat tasapainottamaan tuotantoa ja kulutusta maapallon mittakaavassa.
            - Kestävän biotalouden edellytyksiä: innovaatiot, ennakoitava toimintaympäristö ml. sääntely; ruokaturva; kiertotalous; energiapolitiikan hierarkia ensin aurinko, sitten tuuli ja vesi, vasta viimeisenä biomassat; resurssitehokkuus

4. Suomelle tärkeät kysymykset

- Suomen kannalta EU:n biotalousstrategian päivitys ja biotalouden mahdollisuuksien huomiointi kiertotaloudessa ovat tervetulleita. Suomi aikoo olla aktiivisesti mukana päivitystyössä ja pitää siinä yhteydessä huolta siitä, että päivitys edistää kestävää biotaloutta Suomessa ja EU:ssa.

- Komissio ehdottaa ohjeistuksen laatimista kaskaadikäytölle. Suomen näkökulmasta kaskaadikäyttö on sinänsä tärkeä periaate, mutta sitä ei pidä viedä lainsäädäntöön.
- Komission tiedonanto ”Jätteestä energiaa” on Suomen kannalta tärkeä aloite. Suomi vaikuttaa aktiivisesti siihen, että kehittyneiden biopolttoaineiden tuotanto ja käytön edistäminen sekä jäteperäisen puuenergian hyödyntämismahdollisuudet turvataan jäsenvaltioiden vaihtelevat olosuhteet huomioon ottaen.
- Suomen tulee vaikuttaa aktiivisesti EU:n komissiossa valmisteilla olevaan bioenergian kestävyyspolitiikkaan. Suomelle on tärkeää, että EU:n uutta energia- ja ilmastopolitiikkaa koskevien päätösten yhteydessä linjataan pitkäjänteisesti EU:n bioenergian kestävyyttä koskevat toimet vuoden 2020 jälkeiselle ajalle ja varmistetaan kestävän bioenergian hyväksyttävyys uusiutuvana energiamuotona sekä sen laskennallinen nollapäästöisyys EU:n päästökaupassa ja päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla.
- Tavoitteena on varmistaa, että mahdolliset bioenergian kestävyysvaatimukset eivät johda hallinnollisen taakan lisääntymiseen. EU-tason toimia bioenergian kestävyyden varmistamiseksi tulee kehittää ensisijaisesti olemassa olevan lainsäädännön ja järjestelmien pohjalta. Esimerkiksi metsäbiomassojen osalta metsänhoidon kestävyyden osoittamisessa ja todentamisessa tulee olla mahdollista hyödyntää olemassa olevaa lainsäädäntöä ja työkaluja ja todentamisen tulee lähtökohtaisesti perustua kansallisen metsiä koskevan lainsäädännön noudattamaan lähestymistapaan, joka ei edellytä eräkohtaista kestävyyden osoittamista
- Suomen näkemyksen mukaan biomassan kasvattamiselle ja korjuulle ei tule luoda erilaisia kriteeristöjä, jotka riippuisivat siitä mihin käyttöön biomassa päätyy. Esimerkiksi puulle tulee voida soveltaa samoja metsänhoitoa koskevia vaatimuksia riippumatta siitä, mihin käyttöön se päätyy.
- Komission aikomus laatia muovia koskeva strategia on Suomelle hyvä. Strategiatyön yhteydessä komission tulisi arvioida mahdollisuutta valmistaa muoveja laajasti biopohjaisista raaka-aineista. Muovin korvaaminen biopohjaisilla tuotteilla pitää asettaa pitkän aikavälin tavoitteeksi.
- Kiertotalouden ja biotalouden kehittämisen kannalta EU:n tutkimus- ja innovaatiopolitiikka ovat keskeisessä asemassa. Uusia toimintamalleja tarvitaan alan kasvuyritysten tukemiseen.
- Suomen kannalta on hyvä, että toimintasuunnitelman seurannassa käytetään toimenpiteiden vaikuttavuutta ja edistymistä kuvaavia mittareita. Sen sijaan sitovan resurssitehokkuustavoitteen asettamista jäsenmaille Suomi ei olisi kannattamassa, mutta sellaista ei komissio ilmeisesti ole ehdottamassakaan.